

Wiadomości

Poniedziałek, 1 marca 2021

Narodowy Dzień Pamięci Żołnierzy Wyklętych - #pamiętamy po raz dziesiąty

Obchodzony 1 marca Narodowy Dzień Pamięci „Żołnierzy Wyklętych” został ustanowiony przez Sejm RP w 2011 roku, aby upamiętnić tych, którzy po II wojnie światowej z bronią w ręku przeciwstawili się narzuconej siłą władzy komunistycznej.

Powojenna konspiracja niepodległościowa była najliczniejszą formą zorganizowanego oporu polskiego społeczeństwa wobec reżimu komunistycznego. W zbrojnym podziemiu działało nawet 200 tys. osób w różnych oddziałach. Kolejnych 20 tys. walczyło w partyzantce. Kilkaset tysięcy osób zapewniało łączność, aprowizację, wywiad i schronienie.

Przeciwko władzy występowali także uczniowie zrzeszeni w podziemnych organizacjach młodzieżowych – łącznie ok. 20 tys. młodych ludzi.

W ramach obchodów 1 marca Fundacja Wolność i Demokracja każdego roku organizowała bieg Tropem Wilczym, w którym uczestniczyli także przedstawiciele naszej Gminy. W tym roku, ze względu na sytuację epidemiczną, wydarzenie odbędzie się w nieco zmienionej formie. Sam bieg wystartuje 16 maja br.

Polecamy materiały edukacyjne przygotowane przez Instytut Pamięci Narodowej. Podczas okolicznościowych lekcji i obchodów **Narodowego Dnia Pamięci Żołnierzy Wyklętych szczególnie pomocna będzie wirtualna paczka historyczna** dostępna [na stronie](#).

Można w niej znaleźć liczne artykuły, teki edukacyjne, filmy i materiały wideo oraz portale edukacyjne. To wartościowe źródło informacji.

Polecamy również serwis Polskiego Radia „Żołnierze Wyklęci”. Są w nim dostępne unikalne nagrania i relacje świadków historii. W serwisie można znaleźć także relacje „Niezłomnych”,

ich sylwetki, a także opisy procesów i represji, jakie ich spotkały. Serwis jest dostępny [na stronie Polskiego Radia](#).

Żołnierze Wyklęci byli żołnierzami polskiego powojennego podziemia niepodległościowego i antykomunistycznego, którzy stawiali opór sowietyzacji Polski i podporządkowaniu jej ZSRR. Walcząc z siłami nowego agresora, musieli zmierzyć się z ogromną, wymierzoną w nich propagandą Polski Ludowej, która nazywała ich „bandami reakcyjnego podziemia”. Z kolei osoby działające w antykomunistycznych organizacjach i oddziałach zbrojnych, które znalazły się w kartotekach aparatu bezpieczeństwa, określono mianem „wrogów ludu”. Mobilizacja i walka Żołnierzy Wyklętych była pierwszym odruchem samoobrony społeczeństwa polskiego przeciwko sowieckiej agresji i narzuconym siłą władzom komunistycznym, ale też przykładem najliczniejszej antykomunistycznej konspiracji zbrojnej w skali europejskiej, obejmującej teren całej Polski, w tym także utracone na rzecz Związku Sowieckiego Kresy Wschodnie II RP.

Uczestników ruchu partyzanckiego określa się też jako „żołnierzy drugiej konspiracji” lub „Żołnierzy Niezłomnych”. Sformułowanie „Żołnierze Wyklęci” powstało w 1993 roku – po raz pierwszy użyto go w tytule wystawy „Żołnierze Wyklęci – antykomunistyczne podziemie zbrojne po 1944 r.”, zorganizowanej przez Ligę Republikańską na Uniwersytecie Warszawskim. Jego autorem był Leszek Żebrowski.

Liczbę członków wszystkich organizacji i grup konspiracyjnych szacuje się na 120-180 tysięcy. Większość akcji oddziałów podziemia antykomunistycznego było wymierzonych w oddziały zbrojne UB, KBW czy MO. Podziemie niepodległościowe aktywnie działało też na Kresach Wschodnich, szczególnie na ziemi grodzieńskiej, nowogródzkiej i wileńskiej. Ostatnim członkiem ruchu oporu był Józef Franczak ps. „Lalek”, który zginął w obławie w Majdanie Kozic Górnych pod Piaskami (woj. lubelskie) osiemnaście lat po wojnie – 21 października 1963 roku. Żołnierzy Wyklętych dotknęły ogromne prześladowania. W walkach podziemia z władzą zginęło około 9 tys. konspiratorów. Kolejnych kilka tysięcy zostało zamordowanych na podstawie wyroków komunistycznych sądów lub zmarło w więzieniach. Wciąż są to szacunki. Wysiłek zbrojny i martyrologia drugiej konspiracji nadal wymagają badań.

Fenomen powojennej konspiracji niepodległościowej polega m.in. na tym, że była ona – aż do powstania Solidarności – najliczniejszą formą zorganizowanego oporu społeczeństwa polskiego wobec narzuconej władzy. Żołnierze Wyklęci dzięki swojej działalności przyczynili się do opóźnienia kolejnych etapów utrwalania systemu komunistycznego, pozostając dla wielu środowisk wzorem postawy obywatelskiej.

Źródło: www.prezydent.pl, www.gov.pl